

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 8 від 16. 05. 2022 року

Голова Приймальної комісії

_____ Віктор ОГНЕВ'ЮК

Програма

фахового випробування з англійської філології (переклад)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: Переклад (англійська мова)

На основі: освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної та
начальної роботи

_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри лінгвістики та
перекладу

Завідувач кафедри Валентина ЯКУБА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування з англійської філології й перекладу перевіряє базові навички володіння й розуміння перекладацьких прикладних явищ англійської мови, та є обов'язковим випробуванням для навчання вступників на програму підготовки магістра за спеціальністю 035 Філологія (освітня програма: Переклад (англійська мова)). Іспит проводиться у два етапи, спочатку в **письмовій формі** у вигляді комп'ютерного тесту на базі сучасного програмного забезпечення у системі MOODLE, потім в **усній формі**.

Для виконання тестових завдань абітурієнт має володіти основними навичками роботи з комп'ютером та розуміти технічні особливості виконання тестів різних типів: вибір з найменшої кількості варіантів відповіді, вибір з розширеного набору відповідей, вибір множин відповідей.

Випробування до магістратури ґрунтується на виявленні практичних навичок і теоретичних засад англійської мови та передбачає визначення у вступників достатньо високого рівня мовної компетенції (на рівні C1 за шкалою Ради Європи), що засвідчує готовність вступників до здобуття другого (магістерського) освітнього рівня.

Лінгвістична підготовка філологів в університеті включає мовний і мовленнєвий компоненти, що розглядаються як взаємопов'язані і взаємообумовлені аспекти іншомовної комунікації. Під час фахового випробування перевіряється рівень оволодіння мовною (лінгвістичною) і мовленнєвою (комунікативною) компетенціями абітурієнта.

Відповідно чітко виокремлюються дві позиції – знання мови як системи (тобто про мову), мовних одиниць та їх функцій в іншомовній комунікації, та володіння мовою як здатність спілкування, вираження думки та уміння здійснювати усі види мовленнєвої діяльності.

ПЕРШИЙ ЕТАП ІСПИТУ – ТЕСТОВА ЧАСТИНА

Випробування передбачає виконання **шестидесяти** тестових завдань на підготовленому індивідуальному робочому місці без використання додаткових джерел інформації. Під час виконання тесту абітурієнт не користується нотатками, не робить індивідуальних поміток та не переписує завдання, або його фрагменти.

Тестування з англійської мови передбачає визначення рівня мовних знань, умінь і навичок, а саме: знання фонетичних, лексичних і граматичних аспектів англійської мови, вміння визначати мовні явища, здійснювати адекватний вибір необхідних лексичних і граматичних елементів, коректно інтерпретувати їх з урахуванням особливостей мовної системи англійської мови. Тестування визначає уміння абітурієнта граматично правильно використовувати видо-часові форми дієслів, адекватно вживати слова і фрази в англомовному контексті, оперувати мовними засобами для цілей спілкування, відрізнити правильні у мовному відношенні висловлювання від неправильних.

Тестові питання із зарубіжної літератури покривають різні періоди та перевіряють загальну літературознавчу компетенцію вступників через призму англомовної літератури. В основу розробки завдань покладено програми базових курсів практики усного і писемного мовлення англійської мови, що вивчаються студентами освітнього рівня „бакалавр” з першого по четвертий курс.

Виконання тестового завдання з англійської мови полягає у виборі правильних відповідей із кількох запропонованих варіантів. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт обрав правильний варіант відповіді. Система автоматично визначає правильність уведених відповідей по закінченні роботи вступника після збереження результатів.

Спеціальна обчислювальна програма автоматично **підсумовує бали** за виконання усіх тестових завдань, встановлює відповідність балів за шкалою оцінювання та фіксує результат у протоколі.

На виконання і реєстрацію відповіді на одне тестове завдання відводиться 1 хвилина. Увесь час роботи над тестовим завданням не перевищує 60 хвилин. У випадку, якщо вичерпано час на виконання тестових завдань, система автоматично закриває програму, зберігає наявні відповіді, підсумовує результат виконання тесту абітурієнтом та фіксує у протоколі результат за встановлений часовий ліміт.

Максимальна кількість балів за перший етап (тестову частину) – 100 балів.

ЗРАЗКИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Read the following sentences. Choose one proper word for the missing part.

1. We watched a very ... programme on television last night which made us laugh a lot.

- A. amusing B. enjoying C. tiring D. sympathetic

Fill in each space with an appropriate phrase or word.

2. They never go skiing and

and the environment. Courts and Justice. Economy and Finance. Mass media in modern life. Modern technologies and world progress.

ДРУГИЙ ЕТАП ІСПИТУ – УСНА ЧАСТИНА

Перевірка знань системи англійської мови та зарубіжної літератури ґрунтується на змісті базових теоретичних дисциплін, які вивчаються студентами освітнього рівня „бакалавр” перекладознавчого напрямку, таких як граматики, лексикологія, стилістика англійської мови у порівняльному аспекті.

Фахове випробування з філології та перекладознавства передбачає визначення рівня сформованості практичних навичок перекладу та встановити якість знань перекладознавчих дисциплін, а також вміння визначати мовні явища, здійснювати їхній лінгвістичний аналіз, коректно інтерпретувати їх з урахуванням особливостей мовної системи англійської мови.

Екзаменаційна комісія веде протокол усної відповіді та фіксує помилки й неточності у відповіді абітурієнта. Після закінчення відповіді **екзаменатори задають питання** щодо перекладацької проблематики відносно конкретних текстів. Питання комісії можуть бути спрямовані на уточнення, поширення, деталізацію та ілюстрацію того перекладцького явища, яке міститься у у картці абітурієнта і/або спричинене його висловлюваннями.

Робоча мова – англійська.

Процедура фахового випробування

Фахове випробування відбувається індивідуально з кожним абітурієнтом та триває не більше 20 хвилин (на одну особу). Для підготовки до відповіді абітурієнт має 10 хвилин.

Під час підготовки до відповіді не можна користуватися сторонніми джерелами інформації.

Під час відповіді абітурієнт спілкується з членами комісії, відповідає на додаткові питання.

Оцінка за усну частину – максимально 100 балів.

Зразок

Read the following text in Ukrainian and translate it into English, giving accurate translation:

"ДахаБраха" обурила академічних музикантів

Фіналісти Шевченківської премії в номінації "Музика" викликали обурення серед академічних музикантів. На нагороду не претендує жоден із їхніх колег.

- Є офіційні умови, за якими обирають лауреатів. Одна з них - часові рамки, - каже музикознавиця, член Шевченківського комітету Любов Морозова, 38 років.

- Твір має бути написаний протягом останніх п'яти років. Найбільше обурення викликав той факт, що комісія не допустила до другого туру твір Леоніда Грабовського. Написаний 1968-го. 1976 року перетворився на симфонію-легенду, а 2016-го його редакцію виконали і подали на премію. Олександра Козаренка цьогоріч подали двічі, як виконавця та композитора. Твори автор написав ще у 1990-ті, тому до них теж додали позначку "редакція". Це не

відповідає умовам премії і ставить морально-етичні запитання до Київської організації Національної спілки композиторів України. Так схитрували.

На Шевченківську премію цього року претендують етногурт "ДахаБраха" з альбомом "Шлях" та платівка "Досвід" групи "Вів'єн Морт".

- Вони перші зуміли актуалізувати український фольклор та популяризувати його за кордоном, - розповідає Морозова. - Музика "ДахаБраха" - феномен, який іде від традиційної автентичної музики.

А у "Вів'єн Морт" важлива не лише музика. Окрім вокальних даних, академічної освіти, якості музичних творів гурту, вірші Данієли Заюшкіної знаходять відгук у суспільстві. Їх добре знає та співає українська молодь.

Read the following text in English and translate it into Ukrainian, giving accurate translation:

News Media Association asks UK government for ‘harmful content’ opt-out for news publishers

Newspaper groups fear the government’s proposals to crack down on damaging social media content could inadvertently result in censorship of their own websites.

The Daily Mail is among the outlets that have warned about the government’s proposals to ask Ofcom to ensure British websites do their best to reduce online content that is legal but harmful to society.

As a result industry lobby groups, which have long campaigned for regulation of Facebook and Google, are asking the government to formally commit to a specific opt-out from the online harms law for news publishers. This raises the prospect that a small group of traditional news outlets will be specifically exempted from rules applied to almost every other major website.

Under the proposals announced on Wednesday, British websites that publish user-generated material – including online comments – will be required to produce a code of conduct setting out which material they will allow on their sites. Ofcom will check whether they are living up to their own stated standards.

The government has long insisted they would provide some opt-out but it is unclear how this would be implemented. If the government chose to exempt only members of the News Media Association in the law then it could end up with a two-tier system. This could see traditional news outlets given a legal opt-out from the legislation while non-NMA members – such as digital-only sites Vice, HuffPost and BuzzFeed News – ending up being caught by the obligation.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

Порівняльна граматики англійської та української мов

1. *Системний та структурний підходи до вивчення мови:* поняття системи та структури, рівні мови, одиниці мови, поняття міжрівневого ізоморфізму, план змісту та план вираження мовних одиниць.
2. *Граматичні категорії та їх реалізація:* граматична категорія як сукупна система виразу узагальненого граматичного значення, референційні та сигніфікативні граматичні категорії, опозиційна основа граматичної категорії, типи опозицій.
3. *Основні критерії виділення частин мови.* Різні підходи до визначення поняття "частина мови" в англійській та українській мовах.
4. *Граматичні категорії іменника: категорії числа та відмінка:* формальні та функціональні ознаки категорії числа, проблема значення числа у різних

підкласах іменників, теоретичні інтерпретації категорії відмінка в англістиці, проблема значення - синтетичного відмінкового формату.

5. *Граматичні категорії дієслова в англійській та українській мовах: категорії часу, виду, стану*: проблема загальнопоняттєвої категорії часу та категоріальних дієслівних систем часу, абсолютні та відносні значення часових форм дієслова, граматичний вид та лексичне значення дієслова, визначення категорії стану, проблема середніх станових значень дієслова.

Порівняльна лексикологія англійської та української мов

1. *Етимологічний склад англійської та української мов*: корінні слова; слова іншомовного походження; кельтські та скандинавські запозичення.
2. *Типи запозичень у словниковому складі сучасної англійської та української мов*: етимологічні дублети, гібриди; інтернаціональні слова.
3. *Словниковий склад як система*: традиційні лексикологічні угруповання; лексико-граматичні групи; неологізми; теорія семантичного поля.
4. *Синонімія/антонімія*: типи синонімів; джерела синонімії; полярність значення; морфологічна та семантична класифікація антонімів.
5. *Фразеологія*: різні підходи до класифікації фразеологічних одиниць: семантичний, функціональний, контекстуальний; місце фразеології в сучасній англійській мові.

Порівняльна стилістика англійської та української мов

1. Фонологічні виразні засоби та стилістичні прийоми сучасної англійської та української мови, їх класифікація і характеристики.
2. Стилiстичні прийоми синтаксису сучасної англійської та української мови, їх класифікація і характеристики
3. Стилiстична диференціяція словникового складу сучасної англійської/української мови: стилістичні функції нейтральних слів, слів високого та зниженого стилістичного тону.
4. Стилiстична семасіологія – фігури заміщення:
 - метонімічна група виразних засобів;
 - метафорична група виразних засобів;
 - каламбур, зевгма, іронія.
5. Текст і його основні параметри – дискретність, інтеграція та інформація. Функціональні стилі та типологія текстів. Науковий стиль. Публіцистичний стиль. Художній текст.

Теорія і практика перекладу

1. Комунікативна, когнітивна, креативна і охоронна функції перекладу.
2. Труднощі перекладу художніх творів: індивідуальний стиль автора й індивідуальний стиль перекладача.
3. Безеквівалентна лексика: прийоми передачі реалій у перекладі.
4. Проблема перекладу інтернаціоналізмів.

5. Лексичні трансформації: диференціація, конкретизація, генералізація.
6. Лексичні трансформації: смисловий розвиток, антонімічний переклад, цілісне перетворення. Компенсація втрат у перекладі.
7. Прийоми перекладу лексичних одиниць: транскодування, калькування, контекстуальна заміна.
8. Прийоми перекладу лексичних одиниць: смисловий розвиток, антонімічний переклад, описовий переклад.
9. Граматичні трансформації: перестановки, заміни, додавання, випущення.
10. Особливості відтворення іншомовних власних назв, імен та прізвищ у перекладі українською мовою.
11. Передача абревіатур, ініціалів імен, умовних позначок у перекладі.
12. Проблема перекладу ідіом / фразеологічних зворотів.
13. Врахування особливостей жанру і стилю при перекладі.
14. Переклад образної фразеології.
15. Переклад сталих необразних фраз.

Під час виконання перекладацького практичного завдання потрібно надати пояснення щодо вибору прийомів, трансформацій та еквівалентності з огляду на вище вказані аспекти.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Після закінчення обох етапів фахового випробовування екзаменаційна комісія оголошує загальний сумарний результат, максимально 200 балів.

Кількість балів	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Grammar and Vocabulary for Advanced / by M. Hewings. - Cambridge University Press ELT, 2015. – 278 p.
2. Use of English for B2. / by E.Moutsou, H.Q. - MM Publications, 2009. -184 p.
3. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. Навчальний посібник. Київ: «Юніверс», 2003. – 280 с.
4. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. «Нова Книга», 2001 -448 с.
5. Некряч Т.Є., Чала Ю.П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів. Вінниця: «Нова книга», 2008. – 196 с.

Додаткова література

Порівняльна граматики англійської та української мов

1. Гладуш Н.Ф. Теоретична граматики англійської мови в таблицях: Навчальний посібник. – Київ: ТОВ “ВТС Принт”, 2012. – 188 с.

Порівняльна лексикологія англійської та української мов

1. Ganetska L.V. Lexi-Maker: Modern English Lexicology in Tables, Figures, and Exercises. – К.: Ленвіт, 2004. – 96 с.
2. Modern English and Ukrainian Lexicology. Manual to practical lessons for students of the speciality “Translation”/ О.В.Ємець К.В.Святчик. – Хмельницький: ТУП, 2002. – 45 с.

Порівняльна стилістика англійської та української мов

1. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. – Вінниця: Нова книга, 2004. –272 с.

Теорія і практика перекладу

1. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. Київ: «Факт», 2006. – 344 с.
2. Чередниченко О. Про мову і переклад. Київ: «Либідь», 2007. – 248 с.
3. The Routledge Companion to Translation Studies. – Oxon: Routledge, 2009. – 287 р.
4. Routledge Encyclopedia of Translation Studies. – London and New York: Routledge, 2001. – 654 pp.

Зарубіжна література

1. Calvo, C., Weber, J.J. The Literature Workbook. - London, New York, Routledge, 2005. – 163 p.
2. Історія новітньої зарубіжної літератури [Текст] : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / Г. Й. Давиденко [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Глухів. держ. пед. ун-т. - К. : Центр учбової л-ри, 2008. – 272 с.